

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۲۲۸۴۶

چاپ اول

۱۳۹۹

INSO

22846

1st Edition

2021

Modification of
(EU) No 1005/2010

خودرو - قلاب بکسل وسیله نقلیه موتوری

- ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

Vehicle - Motor vehicle towing device -
Specifications and test methods

ICS: 43.040.60

استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۸۴۶ (چاپ اول): سال ۱۳۹۹

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران - ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۱۰۳ و ۸۸۸۸۷۰۸۰

کرج، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۱۶۳ کرج - ایران

تلفن: ۸-۳۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۳۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.gov.ir

وبگاه: <http://www.isiri.gov.ir>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No. 2592 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.gov.ir

Website: <http://www.isiri.gov.ir>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۷ قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، ابلاغ شده در دی ماه ۱۳۹۶، وظیفه تعیین، تدوین، به روز رسانی و نشر استانداردهای ملی را بر عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادات در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«خودرو - قلاب بکسل وسیله نقلیه موتوری - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون»

رئیس : سمت و / یا محل اشتغال

هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی تهران جنوب

امیر اصلانی، کوروش

(کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)

دبیر :

خلیلی پور، شهریار

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

اعضاء (اسامی به ترتیب حروف الفبا) :

افشار، هادی

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

اکبر زاده، آیدین

(کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)

انصاری، سحاب

(دکتری مهندسی مکانیک)

اسدپور، محمد

(کارشناسی ارشد فیزیک)

آشوری، حسان السادات

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

باقوت ، بهنام

(کارشناسی ارشد مهندسی متالوژی)

برکاتی حقیقت، امیر

(کارشناسی ارشد مهندسی مکاترونیک)

پناهی، کاوه

(کارشناسی ارشد مهندسی خودرو)

تحریریان، سالار

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

جعفری ، مجتبی

(دکتری مهندسی مکانیک)

خوانین زاده ، محمدرضا

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

رستگار، محمد

(کارشناسی نفت)

شرکت ایتراک

شرکت مایان فولاد

شرکت نوآوران کیفیت پارس

شرکت گسترش کیفیت صنعت رهام

شرکت پارسیان موتور

شرکت ایران خودرو

مجتمع صنعتی پیلسان

مجتمع صنعتی پیلسان

سازمان ملی استاندارد ایران

شرکت تایید تطابق آزمون

شرکت ایران خودرو

شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران

اعضاء (اسامی به ترتیب حروف الفبا):

شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران	رحمانیان ، محمدرضا (کارشناسی مهندسی برق)
شرکت صنعت آزمون آراد	رضایی ، محمد (کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)
شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران	صالح گرگری، مریم (کارشناسی ارشد کامپیوتر)
شرکت ماموت دیزل	قاسمیه، سروش (کارشناسی مهندسی مکانیک)
شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران	کاظمی خواه، علی (کارشناسی مهندسی خودرو)
شرکت گسترش کیفیت صنعت رهام	کیایی ، اسدالله (کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)
شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران	کرمی ، سینا (کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)
شرکت تدبیرکوشان کیفیت پارس	لشگری ، امیدرضا (کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)
سازمان ملی استاندارد ایران	منصوری ، احمد (کارشناسی ارشد مدیریت)
سازمان ملی استاندارد ایران	منفردی ، حمید (کارشناسی مهندسی مکانیک)
شرکت مایان فولاد	مصطفوی، عادل (کارشناسی مهندسی مکانیک)
شرکت SGS	مطیع الحق ، محمد (کارشناسی مهندسی مکانیک)
شرکت بازرسی مهندسی ایران	موفقی، سولماز (کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)
شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران	موسوی فر، سید حسین (کارشناسی مهندسی صنایع)
کارشناس استاندارد	نایب حسن آبادی، سعید (کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)
شرکت ایکاپ	نکونژاد ، شهرزاد (کارشناسی مهندسی برق و الکترونیک)
شرکت عقاب افشان	ولی ، رضا (کارشناسی مهندسی صنایع)

اعضاء (اسامی به ترتیب حروف الفبا):

شرکت ایران خودرو	یاوری ، آیت دین
	(کارشناسی مهندسی پلیمر)
وزارت صنعت، معدن و تجارت	یزدان پناه، سیمین
	(کارشناسی ارشد پتروشیمی)
	<u>ویراستار :</u>
کارشناس استاندارد	ملاحمدی، سیمین
	(کارشناسی مهندسی مکانیک)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ح	پیشگفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۲	۳ اصطلاحات و تعاریف
۲	۴ تمهیدات تایید نوع خودرو در ارتباط با قلاب بکسل
۳	پیوست الف (آگاهی دهنده) مستندات در رابطه با تایید نوع یک خودرو در ارتباط قلاب بکسل
۷	پیوست ب (الزامی) الزامات قلاب بکسل
۸	پیوست ث (آگاهی دهنده) تغییرات اعمال شده در این استاندارد ملی در مقایسه با استاندارد منبع

پیش‌گفتار

استاندارد «خودرو - قلاب بکسل وسیله نقلیه موتوری - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون» که پیش‌نویس آن در یک هزار و بیستمین اجلاس هیئت کمیته ملی استاندارد خودرو و نیروی محرکه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ تصویب شد، اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۷ قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، ابلاغ شده در دی ماه ۱۳۹۶، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران - ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدیدنظر خواهند شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی تدوین مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

با انتشار این استاندارد، استانداردهای ملی ایران به شرح زیر باطل و این استاندارد جایگزین آن‌ها می‌شود:

- استاندارد ملی ایران شماره ۶۴۹۰: سال ۱۳۸۱، (خودرو - قلابهای بکسل وسایل نقلیه موتوری - ویژگیها و روش های آزمون)

- استاندارد ملی ایران - ای یو ۱۰۰۵: سال ۱۳۹۵، (خودرو - قلابهای بکسل وسایل نقلیه موتوری - ویژگیها و روش های آزمون)

این استاندارد ملی بر مبنای پذیرش استاندارد بین‌المللی زیر به روش «ترجمه تغییر یافته» تهیه و تدوین شده و شامل ترجمه تخصصی کامل متن آن به زبان فارسی همراه با اعمال تغییرات با توجه به مقتضیات کشور است:

منبع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

(EU) No 1005/2010, Type-approval requirements for motor vehicle towing devices and implementing Regulation (EC) No 661/2009 of the European Parliament and of the Council concerning typeapproval requirements for the general safety of motor vehicles, their trailers and systems, components and separate technical units intended therefor

خودرو- قلاب بکسل - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین ویژگی‌ها و روش‌های آزمون قلاب‌های بکسل موجود در خودروهای موتوری است.

این استاندارد در مورد خودروهای موتوری گروه M و N همانطور که در استاندارد ملی ایران شماره ۶۹۲۴ تعریف شده اند، بکار می رود.

یادآوری- در صورت وجود هرگونه مغایرت بین مفاد این استاندارد با مقررات فنی و دستورالعمل‌های تدوین شده توسط سازمان ملی استاندارد ایران در رابطه با تایید نوع و تطابق تولید، ملاک عمل مقررات فنی و دستورالعمل‌های تدوین شده سازمان ملی استاندارد ایران خواهد بود.

۲ مراجع الزامی

در مراجع زیر ضوابطی وجود دارد که در متن این استاندارد به صورت الزامی به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب، آن ضوابط جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند.

در صورتی که به مرجعی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن برای این استاندارد الزام‌آور نیست. در مورد مراجعی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی برای این استاندارد الزام‌آور است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۶۹۲۴: خودرو - روش اجرایی تایید نوع خودروهای موتوری و تریلرهای آن‌ها

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۳

نوع خودرو با توجه به قلاب های بکسل

vehicle type with regard to the towing devices

به معنای وسایل نقلیه ای است که در خصوص وسیله قلاب بکسل تفاوت اساسی با هم ندارند.

۲-۳

وسیله قلاب بکسل

towing device

به معنای قطعه ای است به شکل قلاب، حلقه و یا شکل دیگر، که می توان آن را به یک بخش اتصال، مانند یک میله کششی یا ریسمان کششی، نصب کرد.

۴ تمهیدات تایید نوع خودرو در ارتباط با قلاب بکسل

۱-۴ سازنده یا نماینده آن باید درخواست تأییدیه خودرو را به مرجع ذیصلاح در ارتباط با قلاب بکسل ارائه نماید.

۲-۴ درخواست باید مطابق با نمونه مدرک آگاهی دهنده که در قسمت اول پیوست الف آمده است، تهیه شود.

۳-۴ اگر الزامات مربوطه (درج شده) در پیوست ب این استاندارد برآورده شود، مرجع ذیصلاح باید گواهی تأیید نوع مطابق استاندارد ملی ایران به شماره ۶۹۲۴ صادر نماید.

۴-۴ با توجه به بند ۳ مرجع ذیصلاح تأییدیه نوع باید گواهینامه را مطابق با نمونه مندرج در بخش دوم از بند الف-۲ پیوست الف صادر نماید.

پیوست الف

(آگاهی دهنده)

مستندات در رابطه با تایید نوع یک خودرو در ارتباط قلاب بکسل

بخش اول - نمونه مدرک اطلاعاتی (نمونه درخواست تایید نوع خودرو)

اطلاعات ذیل، باید در سه نسخه تهیه شود و شامل فهرست مندرجات باشد. هر نقشه باید در مقیاس مناسب تهیه شود و با جزئیات کافی در اندازه A4 یا درون یک پوشه در آن قطع باشد. عکس‌ها، در صورت وجود، باید جزئیات کافی را نشان دهند. اگر سامانه‌ها، قطعات یا واحدهای فنی مجزا مرتبط با این مدرک اطلاعاتی دارای کنترل‌های الکترونیکی باشند، اطلاعات مربوط به کارکرد آن‌ها باید تهیه شود.

الف-۱ کلیات

الف-۱-۱ سازنده (نام تجاری یا نام سازنده)	
الف-۱-۱-۱ نوع	
الف-۱-۱-۲ نام (نام‌های) تجاری (در صورت وجود):	
الف-۱-۱-۳ وسیله شناسایی نوع، در صورت علامت گذاری روی خودرو:	
الف-۱-۱-۳-۱ مکان آن علامت گذاری:	
الف-۱-۱-۴ گروه خودرو:	
الف-۱-۱-۵ نام و نشانی سازنده:	
الف-۱-۱-۶ نام (نام‌ها) و نشانی (نشانی‌های) مکان (مکان‌های) مونتاژ:	
الف-۱-۱-۷ نام و نشانی نماینده مجاز سازنده (در صورت وجود):	

الف-۲ مشخصات کلی ساختار خودرو

الف-۲-۱ عکسها و/یا نقشه‌های خودروی مورد نظر:	

الف-۳ جرم و ابعاد

(برحسب کیلوگرم ، میلیمتر) (در صورت لزوم به نقشه ها مراجعه شود)

الف-۳-۱ حداکثر جرم بارگذاری شده فنی مجاز که توسط سازنده تعیین میشود (حداکثر و حداقل برای هر مدل خودرو):

الف-۳-۲ خودرو جهت بکسل کردن بارها مناسب است / نیست (در صورت عدم کاربرد حذف شود)

الف-۴- متفرقه

الف-۴-۱ قلاب(های) بکسل

الف-۴-۲ جلو : قلاب / حلقه / غیره (در صورت عدم کاربرد حذف شود)

الف-۴-۳ عقب : قلاب / حلقه / غیره / وجود ندارد (در صورت عدم کاربرد حذف شود)

الف-۴-۴ نقشه یا عکسی از شاسی یا ناحیه ای از بدنه خودرو که نشانگر موقعیت ، ساختار و نصب قلاب(های) بکسل باشد :.....

بخش دوم - نمونه فرم گواهی تایید نوع^۱

نمونه گواهینامه تایید نوع

محل مهر مرجع ذیصلاح تایید نوع

صادره توسط: نام مرجع تایید

مکاتبه در مورد

- صدور تایید^۲

- تمدید تایید^۲

- رد تایید^۲

- ابطال تایید^۲

- خاتمه قطعی تولید^۲

یک نوع خودرو در ارتباط با قلاب های بکسل طبق این استاندارد

شماره تاییدیه:..... دلیل تمدید:.....

بخش الف

۱ سازنده (نام تجاری سازنده) :

۲ نوع:

۳ نام (نام‌های) تجاری (در صورت وجود):

۴ وسیله شناسایی نوع، در صورت علامت گذاری روی خودرو:

۵ مکان آن علامت گذاری:

۶ گروه وسیله نقلیه:

۷ نام و آدرس سازنده:

۱- حداکثر اندازه کاغذ A4 (۲۱۰ mm * ۲۹۷ mm) است.

۲- در صورت عدم کاربرد، حذف شود.

- ۸ نام (نام‌ها) و نشانی (نشانی‌های) مکان (مکان‌های) مونتاژ:
- ۹ نام و نشانی نماینده مجاز سازنده (در صورت وجود):

بخش ب

- ۱ اطلاعات تکمیلی (در صورت وجود) : به ضمیمه رجوع شود.
- ۲ واحد مسئول خدمات فنی جهت انجام آزمون ها
- ۳ تاریخ گزارش آزمون:.....
- ۴ شماره گزارش آزمون :.....
- ۵ ملاحظات (در صورت وجود) به ضمیمه رجوع شود:.....
- ۶ محل :.....
- ۷ تاریخ :.....
- ۸ امضاء :.....

ضمیمه به گواهینامه تأیید نوع شماره

- ۱ اطلاعات تکمیلی
- ۱-۱ توضیحات مختصری از نوع خودرومانند ساختار، ابعاد، خطوط و مواد تشکیل دهنده
- ۲-۱ تعداد و مکان نصب قلاب(های) بکسل
- ۳-۱ روش نصب بر روی خودرو
- ۴-۱ حداکثر جرم بارگذاری شده فنی مجاز(Kg)
- ۲ قلاب بکسل جلو : قلاب / حلقه / غیره^۱
- ۳ قلاب بکسل عقب : قابلیت باز و بسته کردن دارد/ندارد قلاب/ حلقه / غیره / وجود ندارد^۱
- ۴ خودرو جهت بکسل کردن بارها مناسب است / نیست (در صورت عدم کاربرد حذف شود)
- ۵ توضیحات

۱- در صورت عدم کاربرد , حذف شود .

پیوست ب

(الزامی)

الزامات قلاب بکسل

ب-۱ الزامات خاص

ب-۱-۱ کمترین تعداد قطعات

ب-۱-۱-۱ همه وسایل نقلیه موتوری باید مجهز به قلاب بکسل در جلوی خودرو باشند.

ب-۱-۱-۲ خودروهای گروه M1 که در استاندارد ملی شماره ۶۹۲۴ تعریف شده است، به استثنای خودروهایی که برای بارهای بکسل مناسب نیستند باید مجهز به قلاب بکسل عقب باشند.

ب-۱-۱-۳ وسیله قلاب عقب می تواند همانطور که در استاندارد ملی ایران به شماره INSO-UNECE R55 تعریف شده، با کوپلینگ مکانیکی جایگزین شود بشرطی که الزامات بند ب-۱-۲-۱ را بر آورده نماید.

ب-۱-۲ بار و پایداری

ب-۱-۲-۱ هر قلاب بکسلی که روی خودرو نصب میگردد باید توانایی مقاومت در برابر نیروی استاتیکی کششی و فشاری، معادل حداقل نصف حداکثر جرم بارگذاری مجاز فنی روی وسیله نقلیه، را داشته باشند.

ب-۱-۳ روش آزمون

ب-۱-۳-۱ هر دو بارهای آزمون کششی و فشاری بر روی هر کدام از قلاب بکسل نصب شده بر روی وسیله نقلیه بطور جداگانه، اعمال شود.

ب-۱-۳-۲ بارهای آزمون باید در جهت طولی افقی با توجه به وسیله نقلیه، اعمال شود.

پیوست پ

(آگاهی دهنده)

تغییرات اعمال شده در این استاندارد ملی در مقایسه با استاندارد منبع

ث-۱ در این استاندارد با توجه به افزودن بند مراجع الزامی، شماره بندها با استاندارد منبع تطابق ندارد.